

Gotlands geologi – ett arv av internationellt värde

Gotland är ett av världens bäst bevarade siluriska revkomplex. Det geologiska arvet vittnar om en tid då Gotland var en del av en gigantisk karbonatplattform i ett tropiskt grundhav strax söder om ekvatorn. Under den geologiska tidsperioden silur, för ca 400 miljoner år sedan, såg världen helt annorlunda ut, och Gotland som då låg under havsytan var ett sprudlande korallrev fullt av liv.

Att besöka Gotland är som att dyka i stora Barriärrevet, fast på land. Vart man än går blir man påmind om livet under ytan. Raukar, klintar, grottor, stenstränder, sanddyner och fossil är allt en del av det geologiska arvet. Syftet med detta arbete är att uppmärksamma Gotlands geologiska arv och geologins viktiga roll för samhället. Målet är att arbetet ska kunna användas som underlag för att bilda Geopark Gotland.

Enligt Förenta nationernas organisation för utbildning, vetenskap och kultur, UNESCO, är det främsta kriteriet för att bilda en Global Geopark "ett geologiskt arv av internationell betydelse". Geologiska besöksmål, så kallade "geosites", ska bidra till kunskap och forskning, och tillsammans med naturliga och kulturella värden öka kunskapen om jordens resurser för ett hållbart nyttjande. Geoturism bidrar till social- och ekonomisk utveckling, och gynnar den lokala besöksnäringen. I världen finns 161 Globala Geoparker, men ännu ingen i Sverige. På nationell nivå har Sveriges geologiska undersökning, SGU, initierat konceptet Svensk Geopark, grundat på UNESCO:s kriterier och riktlinjer. Att ansöka om att bilda en Svensk Geopark är ett första steg mot utvecklingen av en Global Geopark.

En geopark kan användas som ett verktyg för att kommunicera sambandet mellan människor och geologi. Geologisk mångfald är en förutsättning för biologisk mångfald, och är nyckeln till livsviktiga ekosystemtjänster. Ekosystemtjänster är de tjänster vi människor tillgodoser oss från naturen, såsom dricksvatten, ren luft, mat och vackra miljöer att vistas i. Geologiska förutsättningar kan ses som natursystemtjänster eller geosystemtjänster, och ligger i grunden till fungerande ekosystem. Utan geologisk mångfald försvinner livsmiljöer och förutsättningar för både djur, växter och människor. Förlust av geologisk mångfald innebär förlust av ekosystem och ekosystemtjänster. Att belysa vikten av geologins värde för samhället är en viktig del i arbetet mot hållbar utveckling.

Med sin vackra natur och geologi lockar Gotland mer än 1 miljon besökare om året. Besöksnäringen är en viktig del i öns ekonomi och det geologiska arvet är en bidragande faktor. Med ett ökat intresse för naturturism finns goda förutsättningar för att utveckla geoturism och locka människor till geologiska besöksmål. Geoturism ger ett mervärde för befintliga natur och kulturvärden, och bidrar till kunskap och förståelse för naturen i helhet. Geopark Gotland är ett sätt att förena människor med geologi, och tillsammans värna om det värdefulla geologiska arvet.

Foto: Martina Östsjö

Gotland är ett fossilt korallrev som berättar om livet för 400 miljoner år sedan. Och visst är det just det som gör Gotland så speciellt!